

INHOUDSTAFEL

1.	Doel van de handleiding.....	3
2.	Kort overzicht van de wetgeving relevant voor project-MER.....	4
3.	Mogelijke trajecten voorafgaand aan de omgevingsvergunningsaanvraag	5
3.1.	Leeswijzer	5
3.2.	Mogelijke bouwstenen van het traject voor indiening van de vergunningsaanvraag	5
3.3.	Traject 1: het maximale traject.....	8
3.3.1.	Wanneer kiezen voor traject 1.....	8
3.3.2.	Voor- en nadelen van het traject 1.....	8
3.4.	Traject 2: Een ontwerp-MER als aanmelding.....	9
3.4.1.	Wanneer kiezen voor traject 2?	9
3.4.2.	Voor- en nadelen van het traject 2.....	10
3.5.	Traject 3: minimale traject	10
3.5.1.	Wanneer kiezen voor traject 3?	10
3.5.2.	Voor- en nadelen van het traject 3.....	10
3.6.	Traject 4: Enkel een vraag voor voorlopige goedkeuring project-MER.....	11
3.6.1.	Wanneer kiezen voor traject 4?	11
3.6.2.	Voor- en nadelen van het traject 4.....	11
4.	Tijdslijn met officiële stappen tijdens gewone vergunningsprocedure	13
5.	Vraag tot onttrekking van informatie	14
6.	Grensoverschrijdende milieueffecten	15
7.	Overgangsregeling	15
8.	MER bruikbaar voor verschillende vergunningsprocedures	16
9.	Deelname dienst Mer aan omgevingsvergunningencommissie	16
10.	Aanpassingen aan het MER binnen vergunningsprocedure	16
11.	M.e.r.-plicht en hervegunning	17
11.1.	Wat verstaan we onder loutere hernieuwing? Zijn veranderingen uitgesloten?.....	17
11.2.	Wat verstaan we onder fysieke ingreep?	18
12.	Bijlage 1: adviesinstanties voor het MER tijdens OMV-procedure	19

LIJST MET AFKORTINGEN

VA	Vergunningsaanvraag
VVO	Vergunningverlenende overheid
O.O.	Openbaar onderzoek
O&V	Ontvankelijkheid en volledigheid
OVC	Omgevingsvergunningscommissie
BVR	Besluit Vlaamse Regering
OV	Omgevingsvergunning
MER	Milieueffectrapport
m.e.r.	Milieueffectrapportage (de procedure)
VR	Veiligheidsrapport
GO	Grensoverschrijdende effecten

1. Doel van de handleiding

Deze handleiding biedt een praktische leidraad voor initiatiefnemers en MER-deskundigen die een **project-MER** moeten (laten) opmaken in het kader van een omgevingsvergunning (OV)¹.

Met behulp van deze handleiding kan de initiatiefnemer zelf kiezen voor het traject dat het beste beantwoordt aan zijn behoeften, gaande van een uitgebreid tot een minimaal proces. Bij elk traject worden de voor- en nadelen opgesomd, zodat het proces zo efficiënt en succesvol mogelijk kan doorlopen worden.

Deze handleiding gaat niet over de MER-ontheffings- of project-m.e.r.-screeningsprocedure, omdat er naar aanleiding van de OV inhoudelijk én procedureel weinig tot niets aan deze instrumenten wijzigt.

- De MER-ontheffingsprocedure blijft inhoudelijk en procedureel ongewijzigd. Het is de enige m.e.r.-procedure die volledig voorafgaand aan de vergunningsprocedure verloopt.
- De project-m.e.r.-screeningsprocedure was reeds geïntegreerd in de vergunningsprocedure en dat blijft ook zo in de omgevingsvergunningsprocedure. In het kader van OV zal de project-m.e.r.-screening geïntegreerd zijn in het omgevingsvergunningsaanvraagformulier. De beslissing over de project-m.e.r.-screening moet nog steeds bij de beslissing over ontvankelijk- en volledigheid genomen worden. Als er binnen deze termijn geen beslissing genomen wordt, moet dit uiterlijk binnen 90 dagen² gebeuren. Meer informatie kan u in de handleiding project-m.e.r.-screening vinden.

Aanpassingen juni 2018:

- Publicatie BVR van 17/02/2017 betreffende nadere regels voor de milieueffectrapportage over projecten.
- Bouwsteen "openbare raadpleging" benoemd als "participatie".
- Lijst van adviesinstanties toegevoegd in het kader van het scopingsadvies en in het kader van de vergunningsprocedure.
- Aspecten i.v.m. de overgangsregeling: conform laatste aanpassing omgevingsvergunningendecreet
- Grensoverschrijdende milieueffecten: adviestermijn grensoverschrijdende informatie-uitwisseling.
- Aanpassingen aan het MER binnen tijdens de vergunningsprocedure: verduidelijking aangebracht.
- m.e.r.-plicht en hervegunning: nieuw

¹ Projecten waarvoor de kennisgeving aan de administratie ter beschikking werden gesteld vóór 23 februari 2017 worden uitgevoerd overeenkomstig de procedures die van toepassing waren op dat moment (en dus niet volgens de procedure van omgevingsvergunning) – zie overgangsregeling.

² Naar analogie met de project-m.e.r.-Richtlijn 2014/52/EU.

2. Kort overzicht van de wetgeving relevant voor project-MER

Regelgeving	Relevantie voor project-MER
<p>Decreet van de Vlaamse Regering van 18 december 2002 tot aanvulling van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) met een titel betreffende milieueffect- en veiligheidsrapportage (B.S. 13.02.2003)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Titel IV, Hoofdstuk III DABM: project-m.e.r. - Hierin staan de bepalingen over het toepassingsgebied, aanmelding en inhoudsafbakening en opstellen van het project-MER, onderzoek en gebruik van het project-MER
<p>BVR van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderwerpen aan milieueffectrapportage (Project-m.e.r.-besluit) + BVR van 1 maart 2013 inzake nadere regels van de project-m.e.r.-screening</p>	<p>Als het voorgenomen project onder één of meer rubrieken valt die vermeld staan in de bijlagen, is een welbepaald type van milieueffectbeoordeling nodig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijlage I: project-MER - Bijlage II: project-MER of gemotiveerd verzoek tot ontheffing - Bijlage III: project-MER of project-m.e.r.-screening
<p>Omgevingsvergunningsdecreet van 25 april 2014 (B.S. 23/10/2014)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wijziging van project-MER-procedure (zoals beschreven in het DABM). Relevantste artikels: art. 157 – 163 i.v.m. aanmelding, en goedkeuring project-MER - Overgangsregeling (art. 394)
<p>BVR tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (B.S. 23/02/2016).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Beslissing over project-MER zestig dagen na ontvangst MER (betekenen na zeventig dagen) – art. 68 - bijlage: Nieuw aanvraagformulier OV met integratie project-m.e.r.-screeningsformulier
<p>BVR van 17/02/2017 betreffende nadere regels voor de milieueffectrapportage over projecten en voor de omgevingsveiligheidsrapportage voorafgaand en tijdens de omgevingsvergunningsprocedure – (B.S. 30 maart 2017) van toepassing op 23/02/2017</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aanmelding - Voorlopige goed- of afkeuring van project-MER - Adviesvraag project-MER - Bijlage met adviesinstanties

3. Mogelijke trajecten voorafgaand aan de omgevingsvergunningsaanvraag (combinatie van formele en informele processtappen)

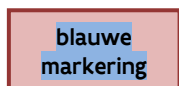
3.1. Leeswijzer

Het traject voorafgaand aan de vergunningsaanvraag is maatwerk en kan beschreven worden aan de hand van verschillende "bouwstenen". Sommige "bouwstenen" zijn verplicht (door de regelgeving) terwijl andere "bouwstenen" optioneel zijn. Hieronder worden enkele combinaties van bouwstenen beschreven. Hierbij worden steeds de voor- en nadelen geïdentificeerd. Andere combinaties van bouwstenen zijn echter ook mogelijk.

Volgende kleurcodes worden hierbij gebruikt:

Rode kader, zwarte tekst: wettelijk verplichte bouwstenen

Rode kader, blauw gemarkeerde tekst: wettelijk voorziene bouwsteen, in voorkomend geval van toepassing (optioneel)

Blauwe kader: Optionele bouwstenen (niet voorzien in de regelgeving)

Beslissing van de dienst Mer

3.2. Mogelijke bouwstenen van het traject voor indiening van de vergunningsaanvraag

	<ul style="list-style-type: none">- De aanmelding is altijd verplicht.- = melding van de initiatiefnemer met het voornemen om een project-MER op te stellen aan de dienst Mer.- <u>Minimale inhoud</u>:<ul style="list-style-type: none">o Beschrijving van het project met inbegrip van de overwogen alternatieven;o Bestaande vergunningstoestand + aan de te vragen vergunningen;o Beschrijving van de te onderzoeken aanzienlijke effecten die het project vermoedelijk zal hebben;o Voorstel van het team van erkende MER-deskundigen en de erkend MER-coördinator + taakverdeling;o Beschrijving van het procesverloop (o.a. participatietraject, ...).- Behoudens de minimale inhoud, is de inhoud van een aanmelding flexibel, m.a.w. de inhoud hangt af van de noden en de complexiteit van het project³.- De dienst Mer neemt een beslissing over de aanmelding. Ze bezorgt haar beslissing uiterlijk binnen een termijn van 20 dagen (60 dagen in het geval van mogelijke GO-effecten) na de datum van ontvangst van de aanmelding aan de initiatiefnemer. Op vraag van de dienst Mer en in onderling overleg met de initiatiefnemer kan een langere termijn worden afgesproken.- De <u>beslissing</u> over de aanmelding bevat ten minste volgende informatie:<ul style="list-style-type: none">o Een beslissing over de opstellers van het project-MER (i.e. het team van erkende MER-deskundigen).o Op verzoek van de initiatiefnemer een beslissing over de vraag tot onttrekking aan bekendmaking van de aanmelding of delen ervan.
--	--

³ Zoals o.a. vraag tot onttrekking aan bekendmaking van de aanmelding of aangeduide delen, alle beschikbare informatie over de mogelijke aanzienlijke (gewest-)grensoverschrijdende effecten van het project, beschrijving participatietraject als onderdeel van beschrijving van het procesverloop, reeds uitgewerkte effectbeoordeling (ontwerp)project-MER, ...).

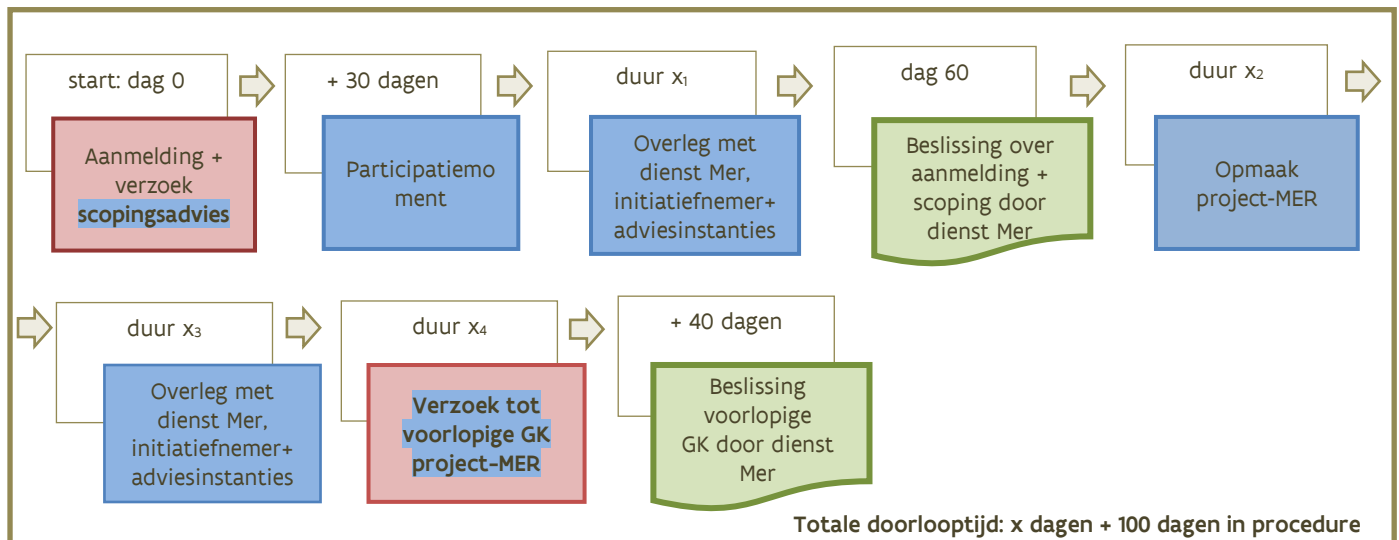
	<ul style="list-style-type: none"> - De aanmelding (inclusief beslissing van de dienst Mer) wordt bekengemaakt op de website van de dienst Mer.
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p style="text-align: center;">Aanmelding + verzoek scopingsadvies</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> - Bij de aanmelding wordt door de initiatiefnemer een verzoek tot advies over de te verstrekken informatie gevoegd (i.e. het zogenaamde scopingsadvies). Dit staat vermeld in artikel 4.3.7 (= de inhoud van het project-MER) van het DABM. - Het verzoek tot scopingsadvies is niet verplicht. - <u>Inhoud:</u> <ul style="list-style-type: none"> o Dezelfde inhoudelijke bepalingen zoals hierboven beschreven bij de vorige bouwsteen. o Een voorstel van de inhoud van het project-MER en de methodologie. Hoe specifieker de informatie over methodologie en de wijze van effectbeoordeling, hoe concreter het scopingsadvies kan zijn. De aanmelding kan zelfs tot een ⁴ontwerp-MER uitgewerkt worden. Bij het ontbreken van bepaalde informatie, gaat de dienst Mer ervan uit dat de methodologie en beoordelingskaders conform de m.e.r.-richtlijnenboeken worden gehanteerd. - Bij een dergelijk verzoek tot scoping bezorgt de dienst Mer de aanmelding aan de bevoegde adviesinstanties⁵ (administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen) die op basis van de geografische ligging van het project en van de mogelijke te verwachten aanzienlijke effecten geselecteerd worden. De geraadpleegde adviesinstanties bezorgen hun advies aan de dienst Mer binnen de 30 dagen. Als het advies niet tijdig wordt verleend, dan wordt de procedure voortgezet. - De dienst Mer neemt een beslissing over de aanmelding en bezorgt haar beslissing uiterlijk binnen een termijn van 60 dagen na de datum van ontvangst van de aanmelding aan de initiatiefnemer. Op vraag van de dienst Mer en in onderling overleg met initiatiefnemer kan een langere termijn worden afgesproken. - De <u>beslissing</u> over de aanmelding bevat ten minste volgende informatie: <ul style="list-style-type: none"> o Een beslissing over de opstellers van het project-MER (i.e. het team van erkende MER-deskundigen). o Een advies over de voorgestelde methodologie van effectbeoordeling in het aanmeldingsdossier rekening houdend met de inhoud van het MER (i.e. het zogenaamde scopingsadvies). Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de ontvangen adviezen en in voorkomend geval de afspraken van het overleg met alle betrokkenen of reacties uit het participatief moment. o Op verzoek van initiatiefnemer een beslissing over de vraag tot onttrekking aan bekendmaking van de aanmelding of delen ervan. - De aanmelding (inclusief beslissing en scopingsadvies van de dienst Mer) wordt bekengemaakt op de website van de dienst Mer.
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p style="text-align: center;">Participatie- moment</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> - Voorafgaand de vergunningsprocedure is bij een participatief traject bijvoorbeeld een openbare raadpleging van de aanmelding of een ontwerp-MER mogelijk. Het voornemen tot openbare raadpleging moet beschreven worden in de aanmelding als onderdeel van het participatietraject en procesverloop. De initiatiefnemer bepaalt zelf de doelstelling van de openbare raadpleging, de doelgroep en de informatie-/participatievorm. - Andere vormen van participatie zijn ook mogelijk. Voor meer inspiratie kan je de handleiding "participatie" raadplegen op de website van de dienst Mer: https://www.lne.be/richtlijnenboeken-handleidingen-en-codes-van-goede-praktijk.

⁴ Zie traject 2 verderop in deze handleiding.

⁵ Volgens het BVR BVR van 17/02/2017 betreffende nadere regels voor de milieueffectrapportage over projecten en voor de omgevingsveiligheidsrapportage voorafgaand en tijdens de omgevingsvergunningsprocedure zijn minstens volgende adviesinstanties noodzakelijk: zie bijlage 1 bij deze handleiding.

<p>Optioneel overleg met o.a. dienst Mer, initiatiefnemer, adviesinstanties</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Na het ontvangen van de adviezen en/of na het participatief moment of het aftoetsen van de kwaliteit van een ontwerp-MER, kan een overleg aangewezen zijn met onder andere de dienst Mer, de initiatiefnemer, de MER-deskundigen en relevante adviesinstanties. Tijdens de vergadering krijgen alle betrokkenen de gelegenheid om opmerkingen en bedenkingen te formuleren en ze gezamenlijk te bespreken.
<p>Opmaak project-MER</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De erkende MER-deskundigen maken het project-MER op, conform de inhoud van de aanmelding en in voorkomend geval rekening houdend met het scopingsadvies. Bij de opmaak van het MER worden de richtlijnenboeken als referentiekader gehanteerd.
<p>Verzoek tot voorlopige goedkeuring project-MER</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Een verzoek tot voorlopige goedkeuring is niet verplicht. De voorafgaande aanmelding is hier wel verplicht. - Alvorens de vergunningsaanvraag samen met het nog niet goedgekeurde project-MER in te dienen bij de vergunningverlener, kan de initiatiefnemer een voorlopige goedkeuring van het project-MER vragen aan de dienst Mer. De initiatiefnemer kiest er dus voor dat de dienst Mer de kwaliteit van het project-MER aftoetst voorafgaand de vergunningsaanvraag door bijvoorbeeld de aanpassingen aan het project-MER af te toetsen aan het scopingsadvies. Na de voorlopige goedkeuring door de dienst Mer kan het MER tijdens de vergunningsaanvraag enkel afgekeurd worden op basis van nieuwe informatie uit het openbaar onderzoek of de adviesvraag in het kader van de vergunningsaanvraag. De dienst Mer neemt binnen de 30 dagen na ontvangst (betekening na 40 dagen) een beslissing over deze voorlopige goed- of afkeuring. Op vraag van dienst Mer en in onderling overleg met initiatiefnemer kan een langere termijn worden afgesproken. - <u>Inhoud van het project-MER bij verzoek tot voorlopige goedkeuring:</u> Een ontwerp van het project-MER waarbij rekening gehouden werd met Artikel 4.3.7 §1 van DABM en in voorkomend geval met het scopingsadvies.

3.3. Traject 1: het maximale traject

Figuur 1. Traject 1

Traject 1 of het maximale traject (kortere varianten zijn mogelijk) heeft burgerparticipatie in het voortraject en een intensievere procesbegeleiding van de dienst Mer. Het komt grotendeels overeen met de vroegere MER-procedure in de periode vóór het van kracht zijn van de omgevingsvergunning.

3.3.1. Wanneer kiezen voor traject 1

- De initiatiefnemer oordeelt dat er **veel betrokkenen** zijn, nl. veel partijen die zich in de geografische werkingssfeer van het project bevinden en hij wenst proactief informatie uit te wisselen en te ontvangen.
- Bij projecten die bij het brede publiek als héél **hinderlijk** worden gepercipieerd **of bij maatschappelijk gevoelige projecten**, waarbij de initiatiefnemer opteert voor overleg en dialoog.
- De initiatiefnemer heeft zijn **project zelf nog niet volledig gedefinieerd** en staat **open voor mogelijke alternatieven**. De initiatiefnemer beschouwt het als een opportuniteit om informatie van de verschillende betrokkenen vroegtijdig te verzamelen, alvorens zijn project verder vorm te geven.
- De initiatiefnemers die **weinig ervaring** hebben met project-MER en die de procesbegeleiding en kwaliteitsbewaking door de dienst Mer een meerwaarde vinden.
- Dit traject is ook zinvol voor dossiers waarbij de initiatiefnemer voorafgaand aan de vergunningsprocedure al wat garanties over de inhoud en kwaliteit van het project-MER wil. Dit traject is bijvoorbeeld aangewezen bij projecten met een gevoelige ligging (bijvoorbeeld t.o.v. natuurgebieden, woongebieden, beschermde landschappen, ...). Bij dergelijke projecten kunnen zich belangrijke effecten voordoen waarvoor het zinvol kan zijn de adviesinstanties voorafgaand aan de vergunningsaanvraag om advies te vragen en de effecten en milderende maatregelen te laten aftoetsen.

3.3.2. Voor- en nadelen van het traject 1

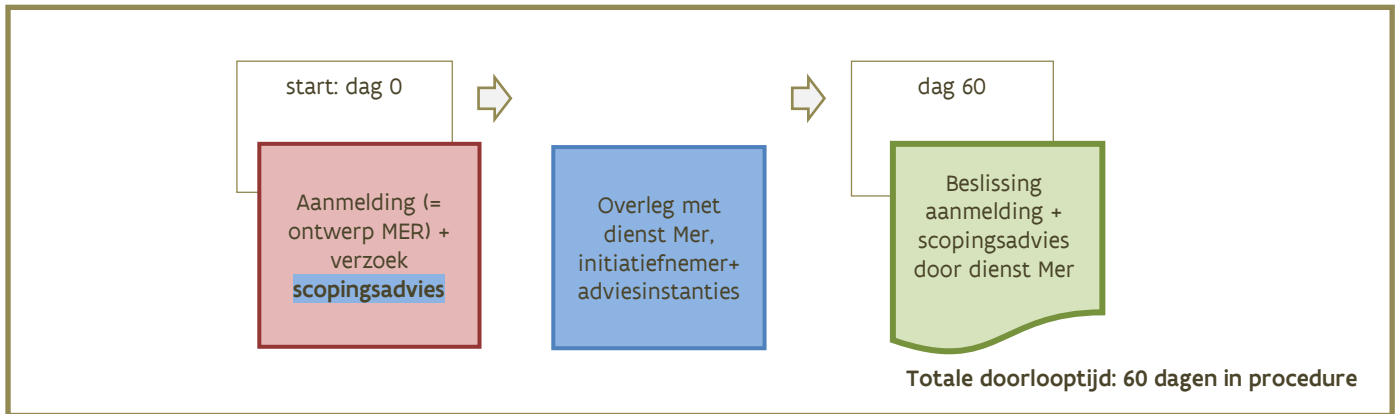
Voordelen:

- Het scopingsadvies en het participatief moment in het voortraject dragen bij tot het creëren van breder draagvlak (bij publiek, adviesinstanties, dienst Mer) en het proactief inwinnen van nuttige informatie. Dit kan voor de initiatiefnemer betekenen dat tijdens het vergunningsproces en het openbaar onderzoek, er zo goed als geen knelpunten meer worden geïdentificeerd, waardoor het project-MER/vergunningsproces vlotter verloopt en het risico op afkeuring van project-MER kleiner wordt.
- De dienst Mer doet een voorlopige kwaliteitscontrole. De initiatiefnemer kan het voorlopig afgekeurde project-MER aanpassen op basis van opmerkingen van de dienst Mer en beschikt over een voorlopige kwaliteitstoets. De dienst Mer kan het voorlopig goedgekeurd project-MER in het vergunningsproces enkel afkeuren op basis van nieuwe informatie uit het openbaar onderzoek of adviezen.

Nadelen:

- Dit traject kost extra tijd (zoals scopingsadvies, participatief moment en tussentijds overleg) en dus ook meer geld door de extra stappen en mogelijke inzet van deskundigen.

3.4. Traject 2: Een ontwerp-MER als aanmelding

Figuur 2. Traject 2

Traject 2 is een variant waarbij **de aanmelding uitgewerkt is tot een ontwerp-MER** en scopingsadvies gevraagd wordt. In plaats van aan de minimale inhoudelijke eisen van een aanmelding te voldoen, kan de aanmelding ook uitgewerkt worden tot een ontwerp-MER. De dienst Mer kan op die manier een gericht scopingsadvies geven. Op basis van het scopingsadvies kan het ontwerp-MER verbeterd worden en verhogen de kansen op een vlotte procedure.

Deze variant kan al dan niet gecombineerd worden met de overige bouwstenen 'participatief moment' en 'verzoek tot voorlopige goedkeuring'. Traject 2 is uitgewerkt zonder participatief moment en zonder vraag tot voorlopige goedkeuring.

3.4.1. Wanneer kiezen voor traject 2?

- Dit traject is optimaal voor dossiers van een bepaald type van activiteit of inrichting waarin de initiatiefnemer en/of MER-deskundigen al veel ervaring en kennis heeft/hebben opgebouwd of waarover al meerdere studies bestaan. De initiatiefnemer ziet enkel een meerwaarde in de terugkoppeling in het voortraject met de dienst Mer en adviesinstanties (via scopingsadvies).
- Indien de methodologie voor de uitwerking van het project-MER voldoende gekend is.
- De initiatiefnemer beschouwt het scopingsadvies en (eventueel) overleg als een (belangrijke) eerste kwaliteitscontrole. De deskundigen passen op basis van het scopingsadvies het MER-rapport aan. De initiatiefnemer dient vervolgens het project-MER in bij de vergunningsaanvraag. Dit traject is bijgevolg zinvol voor dossiers waarbij de initiatiefnemer voorafgaand aan de vergunningsprocedure al wat garanties over de inhoud en kwaliteit van het project-MER wil.
- Wanneer de initiatiefnemer oordeelt dat een participatief moment weinig resultaat of meerwaarde zal hebben. Bijvoorbeeld wanneer het project en de alternatieven duidelijk gedefinieerd zijn voor de initiatiefnemer en er voldoende kennis is over de omgeving en mogelijke effecten van het project.
- Dit traject is te verkiezen boven een traject met een vraag tot voorlopige goedkeuring in het geval er geen overleg of publieke raadpleging plaatsvond. Bij een vraag tot voorlopige goedkeuring kan de dienst Mer slechts een voorwaardelijke uitspraak doen (zonder inspraak en advies). Indien belangrijke knelpunten te verwachten zijn of bij (mogelijk) aanzienlijke effecten, raadt de dienst Mer aan om te kiezen voor een aanmelding onder de vorm van een ontwerp-MER, met een vraag om scopingsadvies. Op deze manier worden de adviesinstanties reeds voorafgaand de vergunningsaanvraag in het proces actief betrokken.

3.4.2. Voor- en nadelen van het traject 2

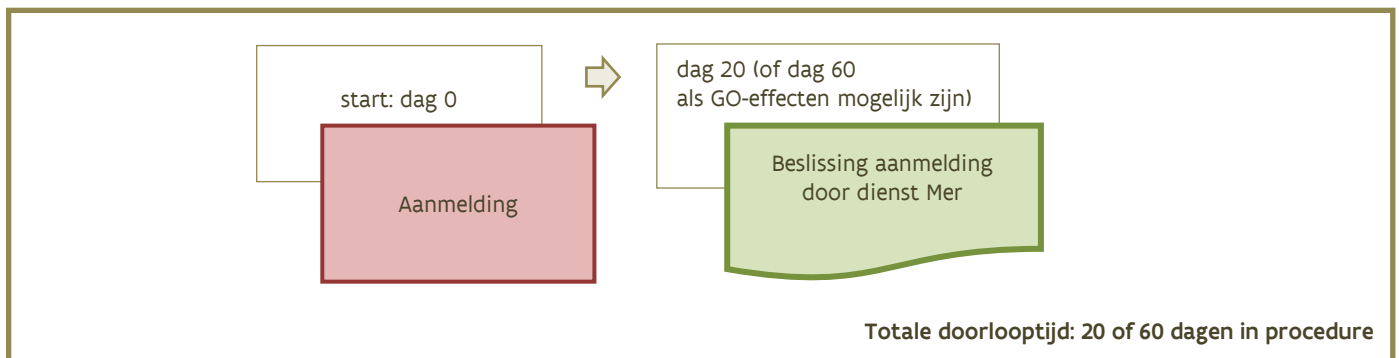
Voordelen:

- Als de aanmelding tot een ontwerp-MER is uitgewerkt, krijgt men via het scopingsadvies een voorafgaande kwaliteitscontrole door dienst Mer rekening houdend met adviezen van de relevante adviesinstanties.
- Op basis van het scopingsadvies kan het MER aangepast worden alvorens in te dienen bij de vergunningsaanvraag, waardoor er meer kans is op een goedkeuring van het project-MER tijdens de vergunningsprocedure.
- Dit traject is korter dan traject 1, maar geeft een goede indicatie over de kwaliteit van het project-MER alvorens dit ingediend wordt bij de vergunningsaanvraag.

Nadelen

- Geen inspraak van burgers voorafgaand de vergunningsaanvraag (wat zinvol/aangewezen kan zijn bij maatschappelijk gevoelig projecten). Inspraak (tijdens het voortraject) is echter niet voor elk project zinvol of een meerwaarde.
- Enkel haalbaar indien er bij de aanmelding al een zekere kennis is over het project, de omgeving en de mogelijke effecten.

3.5. Traject 3: minimale traject

Figuur 3. Traject 3

Traject 3 is het minimale traject met de juridisch verplichte procedurestappen en zonder procesbegeleiding door de dienst Mer voorafgaand aan de vergunningsaanvraag. Het ontwerp-MER wordt voor de eerste keer door de dienst Mer en adviesinstanties bekeken tijdens de vergunningsaanvraag.

3.5.1. Wanneer kiezen voor traject 3?

- Dit traject is optimaal voor dossiers van een bepaald type van activiteit of inrichting waarin de initiatiefnemer en/of MER-deskundigen al veel ervaring en kennis heeft/hebben opgebouwd of waarover al meerdere studies bestaan en waarvoor al veel sectorale wetgeving bestaat (algemene en sectorale milieuvoorwaarden, BBT, ...).
- Dit traject kan zinvol zijn voor projecten met minimale effecten waar de visie van adviesinstanties gekend is ofwel weinig inspraak of adviezen verwacht worden. Voor projecten op grote afstand van gevoelige locaties die niet gevoelig zijn voor de omgeving (geen klachten, weinig inspraak verwacht, ...).

3.5.2. Voor- en nadelen van het traject 3

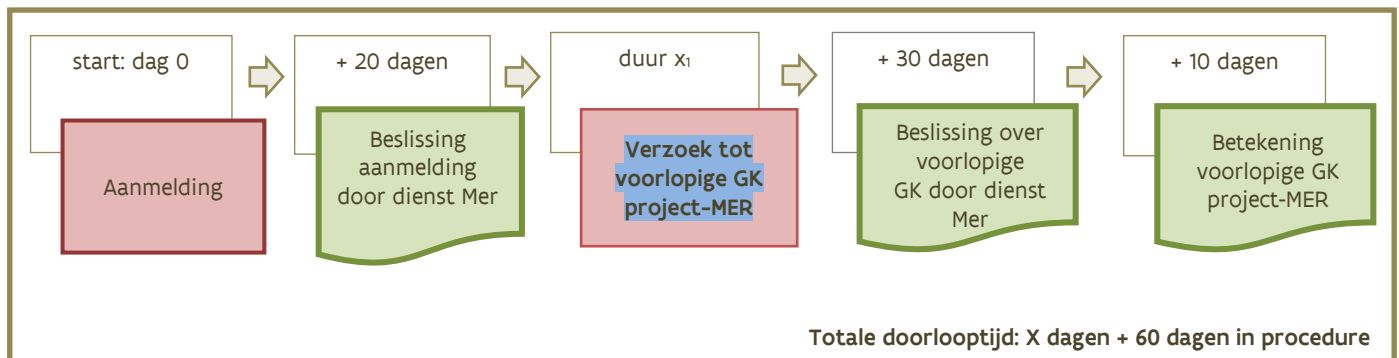
Voordelen:

- Dit traject is de snelste wijze om te komen tot een vergunningsaanvraag te komen, met minimale processtappen en kortste processtijd.

Nadelen

- Het project-MER wordt voor de eerste keer door de dienst Mer en adviesinstanties bekeken tijdens de vergunningsaanvraag. Dit kan voor bepaalde gevallen een risico inhouden of er staat minstens een grotere onzekerheid tegenover. Als er geen scopingadvies wordt gevraagd, noch vooraf een ontwerp-MER wordt voorgelegd of participatie plaatsvond, bestaat de kans dat bepaalde inzichten pas tijdens de vergunningsprocedure (na indiening vergunningsaanvraag) naar boven komen. Dit kan leiden tot een minder vlot project-MER/vergunningproces met een kleinere kans op een goedkeuring van het project-MER. Tijdens de vergunningsprocedure is in principe geen mogelijkheid om het MER aan te passen. Een afkeuring heeft rechtstreeks het stopzetten van de vergunningsprocedure tot gevolg.

3.6. Traject 4: Enkel een vraag voor voorlopige goedkeuring project-MER

Figuur 4. Traject 4

Naast de verplichte aanmelding wordt in traject 4 enkel een vraag tot voorlopige goedkeuring van het project-MER gesteld aan de dienst Mer.

3.6.1. Wanneer kiezen voor traject 4?

- Dit traject is optimaal voor dossiers van een bepaald type van activiteit of inrichting waarin de initiatiefnemer en/of MER-deskundigen al veel ervaring en kennis heeft/hebben opgebouwd of waarover al meerdere studies bestaan. De initiatiefnemer ziet enkel een meerwaarde in de terugkoppeling in het voortraject met de dienst Mer en niet in de raadpleging met het publiek of adviesinstanties (via scopingadvies).
- De initiatiefnemer beschouwt deze stap als een eerste kwaliteitscontrole. Indien er geen grote aanpassingen of knelpunten zijn, doen de deskundigen de (weinige) aanpassingen en dient de initiatiefnemer vervolgens het project-MER in bij de vergunningsaanvraag.

3.6.2. Voor- en nadelen van het traject 4

Voordelen

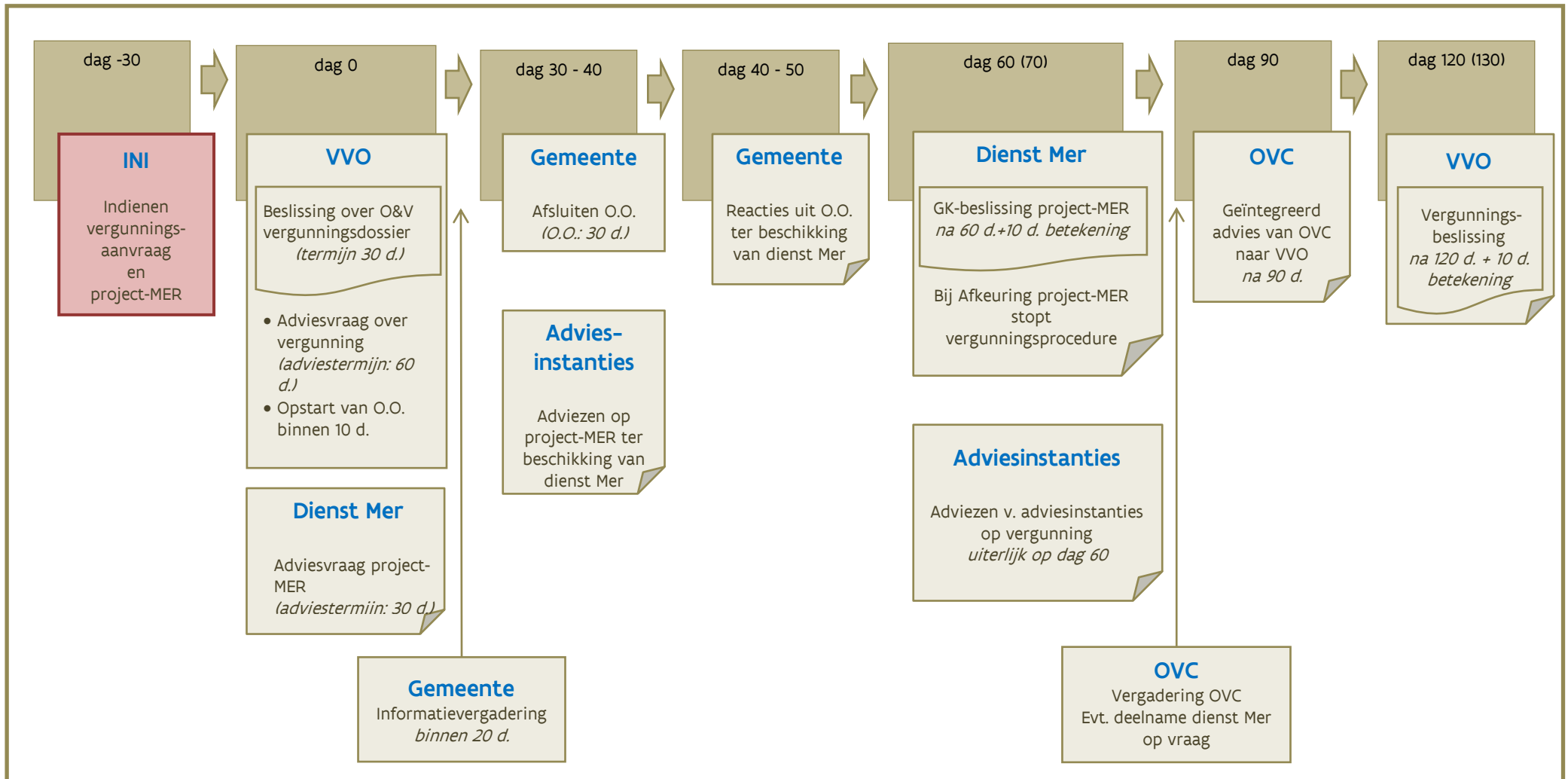
- Dit traject is relatief kort met weinig processtappen. Dit traject bevat één extra processtap t.o.v. minimale traject, nl. een voorafgaande kwaliteitscontrole door dienst Mer voorafgaand aan de vergunningsaanvraag.

Nadelen

- Het project-MER wordt voor de eerste keer door adviesinstanties bekeken tijdens de vergunningsaanvraag. Dit houdt een zeker risico in of er staat minstens een grotere onzekerheid tegenover. Als er geen scopingadvies wordt gevraagd, noch vooraf een ontwerp-MER wordt voorgelegd aan adviesinstanties of participatie plaatsvond, bestaat de kans dat bepaalde inzichten pas tijdens het vergunningsprocedure (na indiening vergunningsaanvraag) naar boven komen. Dit kan leiden tot een minder vlot project-MER/vergunningproces met een kleinere kans tot goedkeuring van het ontwerp-MER. Tijdens de vergunningsprocedure is er in principe geen mogelijkheid om het MER aan te passen. Een afkeuring heeft rechtstreeks het stopzetten van de vergunning tot gevolg.

- Aangezien de dienst Mer als enige het ontwerp-MER vóór de vergunningsaanvraag heeft bekeken, kan de dienst Mer op basis van haar kennis en inzicht slechts een voorwaardelijke uitspraak doen. De kans is reëel dat tijdens de vergunningsaanvraag nieuwe elementen naar boven komen die tegenstrijdig zijn met de voorwaardelijke uitspraak van de dienst Mer, nl. de voorlopige goedkeuring.

4. Tijdslijn met officiële stappen tijdens gewone⁶ vergunningsprocedure

Schema Gewone vergunningsprocedure voor aanvraag omgevingsvergunning met project-MER

⁶ Er zijn twee soorten vergunningsprocedures: de gewone en de vereenvoudigde procedure. Wanneer er een project-MER nodig is, moet steeds de gewone procedure gevolgd worden.

Toelichting Schema:

- De vergunningsaanvraag wordt ingediend en is vergezeld van een nog niet goedgekeurd project-MER.
- De vergunningverlenende overheid beschikt over 30 dagen om na te gaan of het dossier ontvankelijk en volledig (O&V) is.
- Zodra de vergunning ontvankelijk en volledig wordt bevonden:
 - wordt er een adviesvraag over de vergunningsaanvraag en het project-MER verstuurd naar de relevante adviesinstanties⁷. De termijn voor advies op het project-MER bedraagt 30 dagen na verzending van de adviesvraag (termijn voor advies over vergunning bedraagt daarentegen 60 dagen).
 - wordt er binnen 10 dagen een openbaar onderzoek (O.O.) georganiseerd. Het publiek beschikt over 30 dagen om opmerkingen te geven op de vergunning en op het project-MER.
- Rekening houdend met de ingesproken reacties tijdens het O.O. en de ontvangen adviezen, beslist de dienst Mer 60 dagen na de O&V-beslissing over de goed- of afkeuring van het project-MER. De dienst Mer informeert de initiatiefnemer en de vergunningverlenende overheid en in voorkomend geval de OVC over haar beslissing en heeft hiervoor 10 dagen.
 - Indien het project-MER wordt afgekeurd, stopt de vergunningsprocedure van rechtswege.
 - Bij een goedkeuring van het project-MER kan de procedure voortgezet worden.Rond dit tijdstip zijn ook de adviezen op de vergunningsaanvraag gekend bij de vergunningverlenende overheid.
- Negentig dagen na de O&V-beslissing, bezorgt de omgevingsvergunningscommissie (OVC) haar advies aan de vergunningverlenende overheid.
- Dertig dagen later (d.i. dag 130 na O&V) wordt de beslissing over de vergunning betekend aan de initiatiefnemer.

5. Vraag tot onttrekking van informatie

Indien de initiatiefnemer in de aanmelding een vraag stelde tot **onttrekking aan bekendmaking van de aanmelding of delen ervan**, maakt de dienst Mer in haar beslissing een belangenafweging (overeenkomstig artikel 15 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur). De dienst Mer kan geheel of gedeeltelijk ingaan op deze vraag van onttrekking aan bekendmaking. Bij deze beslissing neemt ze de gegevens die aan bekendmaking worden onttrokken op in een bijlage. De bijlage wordt niet bekendgemaakt. Tegen de beslissing tot onttrekking aan bekendmaking staat beroep open overeenkomstig artikel 22 tot en met 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Voorafgaand aan de vergunningsprocedure kan de initiatiefnemer ook vragen om **delen uit het MER aan het openbaar onderzoek te onttrekken**. Nergens is bepaald op welk tijdstip deze vraag moet gesteld worden en op welke termijn de dienst Mer hierover een beslissing moet nemen. Doorgaans zal de beslissing hierover binnen de 20 dagen genomen kunnen worden. De initiatiefnemer geeft uitdrukkelijk in zijn vergunningsaanvraag aan welke delen uit het project-MER hij aan het openbaar onderzoek wil onttrekken waarvoor hij over de voorafgaande beslissing van de dienst Mer beschikt.

Bij een verzoek tot voorlopige goedkeuring kan ook de vraag gesteld worden om delen van het MER aan de openbaarheid te onttrekken. In het kader van openbaarheid van bestuur kan nl. het dossier ingediend ter voorlopige goedkeuring opgevraagd worden en is de dienst Mer verplicht op deze vraag in te gaan en het dossier te bezorgen aan de vraagsteller.

⁷ In het BVR BVR van 17/02/2017 betreffende nadere regels voor de milieueffectrapportage over projecten en voor de omgevingsveiligheidsrapportage voorafgaand en tijdens de omgevingsvergunningsprocedure worden de wettelijke verplichte adviesinstanties opgelijst in bijlage. Zie ook voetnoot 5 in deze handleiding.

6. Grensoverschrijdende milieueffecten

Als uit de aanmelding blijkt dat het project aanzienlijke grensoverschrijdende⁸ milieueffecten kan hebben of op vraag van de bevoegde autoriteiten van de EU-lidstaat/gewest/verdragspartij die gevat is, meldt de dienst Mer het project aan de bevoegde autoriteiten met de vraag of ze hun commentaar kunnen meedelen. Die melding omvat ten minste de volgende informatie:

1° een afschrift van de aanmelding;

2° een beschrijving van de rapportageprocedure die op het voorgenomen project van toepassing is;

3° informatie over de vergunningsplicht waaraan het voorgenomen project onderworpen is.

De bevoegde autoriteiten in kwestie kunnen hun commentaar aan de dienst Mer binnen de 30 dagen bezorgen en laten weten of ze bij de verdere vergunningsprocedure wensen betrokken worden.

De dienst Mer brengt de initiatiefnemer op de hoogte van het feit dat het project aan de bevoegde autoriteiten van de lidstaat, verdragspartij of gewest in kwestie gemeld werd op hetzelfde ogenblik als deze melding.

De dienst Mer neemt een beslissing over de aanmelding en bezorgt haar beslissing uiterlijk binnen een termijn van **zestig dagen** na de datum van ontvangst van het volledige aanmeldingsdossier aan de initiatiefnemer en aan de geraadpleegde autoriteiten van de lidstaat, verdragspartij of gewest. Op uitdrukkelijk gemotiveerd verzoek van de dienst Mer en in onderling overleg met de initiatiefnemer kan een langere termijn worden afgesproken.

Tijdens de vergunningsprocedure wordt de termijn van het openbaar onderzoek of de adviestermijn voor andere instanties niet verlengd naar aanleiding van een grensoverschrijdende consultatie. Volgens artikel 27, §3, tweede lid van het omgevingsvergunningsbesluit dient de bevoegde autoriteit haar opmerkingen, samen met de resultaten van het eventueel door haar georganiseerde openbaar onderzoek op eigen grondgebied, aan de bevoegde overheid en de dienst Mer mee te delen binnen een termijn vijftig dagen na de datum van de terbeschikkingstelling.

7. Overgangsregeling

Artikel 394, § 1 uit het omgevingsvergunningsdecreet stelt het volgende: "Milieueffectrapportages over projecten waarvoor de kennisgeving, vermeld in artikel 4.3.4, § 2, van het DABM, ter beschikking is gesteld van de administratie die bevoegd is voor milieueffectrapportage, vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, worden uitgevoerd overeenkomstig de procedure die van toepassing was op de datum van de terbeschikkingstelling van de kennisgeving.

Met andere woorden, als er vóór de datum van inwerkingtreding van de omgevingsvergunning de kennisgeving werd ingediend bij de dienst Mer ter volledig verklaring, dan wordt het project behandeld volgens de MER-procedure die op het moment van indiening van toepassing was. De initiatiefnemer heeft na inwerkingtreding van de omgevingsvergunning twee mogelijkheden:

- ofwel wacht de initiatiefnemer de goedkeuring van het project-MER af volgens de oude MER-procedure om vervolgens het definitieve goedgekeurde MER toe te voegen aan de omgevingsvergunningsaanvraag. Het project-MER moet in dit geval niet opnieuw goedgekeurd worden tijdens de vergunningsprocedure. De MER-procedure en vergunningsprocedure verlopen in dat geval dus niet geïntegreerd. Er is geen voorafgaande aanmelding meer nodig alvorens de omgevingsvergunning wordt ingediend.
- ofwel wacht de initiatiefnemer niet op een voorafgaand goedgekeurd MER, maar dient hij een aanmelding in bij de dienst Mer en voegt hij daarna een niet goedgekeurd MER bij de omgevingsvergunningsaanvraag. In dat geval moet tijdens de vergunningsprocedure een beslissing over het MER genomen worden.

⁸ Grensoverschrijdend: een andere EU-lidstaat, een ander gewest of een verdragspartij bij het Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband, ondertekend in Espoo op 25 februari 1991,

8. MER bruikbaar voor verschillende vergunningsprocedures

Omwille van verschillende redenen (gefaseerde realisatie, gespreide financiering, eigendomsrechten,...) kan de initiatiefnemer beslissen om zijn project in verschillende vergunningsaanvragen in te dienen. Omdat het vanuit milieuoogpunt beter is om de effecten van een project in zijn geheel te bekijken, is het beter om hiervoor één MER op te maken.

Artikel 23 uit het omgevingsvergunningsbesluit stelt dat "als de vergunningsaanvraag een milieueffectrapport of omgevingsveiligheidsrapport over een project omvat, behandelt het openbaar onderzoek ook de inhoud van dat rapport, tenzij dit rapport al goedgekeurd en nog actueel is". Daarnaast stelt Artikel 28: Tenzij het milieueffectrapport of het omgevingsveiligheidsrapport al goedgekeurd en nog actueel is, maakt de afdeling bevoegd voor milieueffectrapportage en veiligheidsrapportage haar beslissing over de goedkeuring of afkeuring van dit rapport bekend met toepassing van artikel 4.3.8, § 3, en artikel 4.5.7, § 3, van het DABM.

Wanneer het MER bijgevolg in de eerste vergunningsprocedure goedgekeurd wordt, kan het voor de volgende vergunningsaanvragen opnieuw toegevoegd worden en moet het niet opnieuw goedgekeurd worden, op voorwaarde dat het nog actueel is.

9. Deelname dienst Mer aan omgevingsvergunningencommissie

Omdat de dienst Mer niet aangeduid is als adviesinstantie tijdens de vergunningsprocedure en de goedkeuringsbeslissing voorafgaand de commissie plaatsvindt, heeft de dienst Mer geen officiële rol in de omgevingsvergunningcommissie. De voorzitter van de commissie kan echter ad hoc administraties uitnodigen. De dienst Mer is van mening dat het in bepaalde gevallen zinvol kan zijn om aanwezig te zijn op de commissie. Bijvoorbeeld in het geval van maatschappelijk gevoelige projecten, inhoudelijke complexe projecten, projecten met aanzienlijk effecten en projecten met veel adviezen en inspraak op het project-MER. In bepaalde gevallen zal de commissie moeten oordelen of ze over voldoende informatie beschikt om een advies te kunnen uitbrengen en leven er vragen omtrent de inhoud van het MER. In dergelijke gevallen kan de dienst Mer een rol opnemen in de OVC waarbij ze ondersteuning biedt door informatie te verstrekken over de inhoudelijke en procesmatige aspecten van het MER. De dienst Mer is bereid om op deze uitnodigingen in te gaan waar nuttig.

10. Aanpassingen aan het MER binnen vergunningsprocedure

Binnen de gewone omgevingsvergunningsprocedure moet de dienst Mer, ingeval van een MER, tegen dag 60 (na de volledig- en ontvankelijkheidsverklaring) een beslissing nemen over het MER. De dienst Mer beschikt daarbij ten vroegste tussen dag 30-40 over alle adviezen en inspraakreacties uit het openbaar onderzoek. Dit betekent dat de tijd die nog overblijft om bijvoorbeeld informeel af te stemmen over advies of inspraak, aanpassingen uit te voeren en aangepaste versie van het MER te beoordelen heel beperkt is. In de praktijk zal dus steeds op maat moeten bekeken worden wat de mogelijkheden binnen de procedure zijn. Niet alleen de timing, maar ook de aard en grootte van de aanpassingen kunnen hierin bepalend zijn.

Volgens het omgevingsvergunningsdecreet is een éénmalige termijnverlenging van de vergunningsprocedure van 60 dagen mogelijk bij een "onregelmatigheid die kan leiden tot vernietiging van beslissing" of bij aanpassingen aan de vergunningsaanvraag. Het is steeds de vergunningverlenende overheid die beslist over een termijnverlenging (niet de dienst Mer) en die beslist ook of een nieuw openbaar onderzoek nodig is. Mochten er aanpassingen aan het MER nodig zijn, dan zal een termijnverlenging er wel voor zorgen dat er meer tijd is voor eventuele aanpassingen aan het MER. Indien er een nieuw openbaar onderzoek wordt georganiseerd, moet de dienst Mer opnieuw over het project-MER beslissen.

11. M.e.r.-plicht en hervergunning

In het omgevingsvergunningsdecreet heeft de Vlaamse Regering de beleidskeuze gemaakt om een loutere hernieuwingen van een vergunning niet meer te onderwerpen aan een milieueffectrapportage (cfr. art. 155). Het wegvallen van de m.e.r.-plicht voor loutere **hernieuwingen van milieuvergunningen** en omgevingsvergunningen kan ook afgeleid worden uit de regelgeving door artikel 70 van het omgevingsvergunningsdecreet met artikel 155 en het overgangsartikel 388 van het omgevingsvergunningsdecreet samen te lezen. Dit op voorwaarde dat er geen activiteiten zijn met een fysieke ingreep in het leefmilieu.

Hieronder de artikelen die tot deze conclusie leiden:

- Art. 70 in verband met hernieuwen van de omgevingsvergunning van bepaalde duur.
- Art. 155 van het OV-decreet: *“De verplichting tot het uitvoeren van een project-m.e.r. geldt niet voor de loutere hernieuwing van de omgevingsvergunning en de omzetting, vermeld in artikel 70 respectievelijk 390 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, tenzij de loutere hernieuwing van de vergunning of de omzetting betrekking heeft op activiteiten die fysieke ingrepen in het leefmilieu tot gevolg hebben.”*
- Art. 388 § 3 van het OV-decreet: *“De milieuvergunning en de melding in toepassing van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning die toelaat een ingedeelde inrichting te exploiteren, worden voor de toepassing van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en titel V van het DABM beschouwd als de omgevingsvergunning respectievelijk de melding, waarvan akte is genomen.”*

De termen “loutere hernieuwing” en “fysieke ingreep” laten ruimte voor interpretatie. Om deze zaken uniform te interpreteren, worden onderstaande principes gehanteerd.

11.1. Wat verstaan we onder loutere hernieuwing? Zijn veranderingen uitgesloten?

Artikel 4.3.2, tweede lid van §1, §2 en §2bis van het DABM luidt als volgt:

“De verplichting tot het uitvoeren van een project-m.e.r. geldt niet voor de loutere hernieuwing van de omgevingsvergunning en de omzetting, vermeld in artikel 70 respectievelijk 390 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, tenzij de loutere hernieuwing van de vergunning of de omzetting betrekking heeft op activiteiten die fysieke ingrepen in het leefmilieu tot gevolg hebben.”

Als de VLAREM-rubrieken die worden aangevraagd dezelfde zijn (met quasi dezelfde aangevraagde hoeveelheden of intensiteiten) als de basisvergunning die wordt hernieuwd, dan betreft het een “loutere hernieuwing”. In dat geval moet nog nagegaan worden of de hernieuwing of omzetting betrekking heeft op activiteiten die fysieke ingrepen in het leefmilieu tot gevolg kan hebben om te besluiten of er m.e.r.-plicht is of niet (zie hiervoor: § 11.2. Wat verstaan we onder fysieke ingreep?)

In verband met veranderingen ten aanzien van de basisvergunning kan ook naar artikel 4.3.2 verwezen worden, namelijk naar het eerste lid van §1, §2 en §2bis. Dit luidt als volgt: *“De Vlaamse Regering wijst, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage II, de categorieën van projecten aan waarvoor overeenkomstig dit hoofdstuk een project-MER (4.3.2, §1, §2 en §2bis) of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting (4.3.2 §2) of een project-m.e.r.-screeningsnota (4.3.2, §2bis) moet worden opgesteld.”*

De verplichting in het eerste lid van deze paragrafen heeft betrekking op m.e.r.-plichtige rubrieken en veranderingen. Een niet m.e.r.-plichtige verandering kan dus niet leiden tot een m.e.r.-plicht.

Conclusie: als een hernieuwing gepaard gaat met een activiteit die onder het toepassingsgebied van een rubriek van bijlage I, II of III van het project-MER-besluit valt, deze hernieuwing niet kan beschouwd worden als een loutere hernieuwing. In dergelijke situaties is artikel 4.3.2, §1§2§2bis van het DABM niet van toepassing en geldt de klassieke m.e.r.-verplichting voor dergelijke projecten. Dit betekent dat het hele project dat wordt aangevraagd in de vergunning moet onderzocht worden in het MER en niet enkel de wijzigingen of uitbreidingen.

Een voorbeeld ter verduidelijking: een hernieuwing, uitbreiding en regularisatie van een kippenlachthuis (van 46 000 000 kippen/jaar – 50 000 000 kippen/jaar). Aangezien de hernieuwing gepaard gaat met een beperkte uitbreiding (4 000 000 kippen/jaar) die op zich m.e.r.-

plichtig is (volgens rubriek 7 f van bijlage III van het project-MER-besluit), betreft het geen loutere hernieuwing en moet in het MER het hele project beoordeeld worden (het slachten van 50 000 kippen/jaar).

11.2. Wat verstaan we onder fysieke ingreep?

Ingedeelde inrichtingen waarbij de exploitatie van de inrichting gevolgen heeft voor het leefmilieu via reliëfwijzigingen of ingrepen in de bodem. Deze gevolgen voor het leefmilieu en de milieueffecten kunnen zowel variabel zijn in de tijd als permanent. Het gaat enkel over milieutechnische ingrepen, niet over bouwtechnische ingrepen⁹ omdat deze namelijk niet moeten worden hervergund.

Typevoorbeelden zijn: ontginningen, stortplaatsen, baggerwerken, ...Maar ook grondwaterwinningen aangezien het meetbaar verschillende fysieke situatie van stijghoogte in de betrokken aquifers tussen de toestand met en die zonder de waterwinning. Het verschil tussen die twee kan als de fysieke ingreep in het milieu beschouwd worden en is effecten zijn variabel in de tijd.

Dit heeft wel een aantal gevolgen voor de mogelijkheden van bedrijven die een grondwaterwinning hebben:

- In het geval van een grondwaterwinning is er een meetbaar verschillende fysieke situatie van stijghoogte in de betrokken aquifers, tussen de toestand met en die zonder de waterwinning. Het verschil tussen die twee kan als de fysieke ingreep in het milieu beschouwd worden. Dit heeft tot gevolg dat bedrijven met een grondwaterwinning een project-m.e.r.-screening of een ontheffing moeten toevoegen bij de vraag tot omzetting. Als er een milieueffectrapport noodzakelijk is, dan kan geen gebruik gemaakt worden van de omzettingsprocedure.
- Als een bedrijf met een grondwaterwinning een hernieuwing aanvraagt van zijn vergunning, dan is dit m.e.r.-plichtig. **In deze milieubeoordeling moet het hele project (i.e. het m.e.r.-plichtig bedrijf en de grondwaterwinning) onderzocht worden.**

⁹ Als de aanvraag voor een hervergunning gepaard gaat met een stedenbouwkundige handeling, die op zich ook m.e.r.-plichtig is, dan is er sowieso geen sprake van een "loutere hervergunning". Dit betekent dat het hele project dat wordt aangevraagd in de vergunning moet onderzocht worden in het MER en niet enkel de stedenbouwkundige handeling. Zie voorgaande §11.1 Wat verstaan we onder loutere hernieuwing. Zijn veranderingen uitgesloten".

12.Bijlage 1: adviesinstanties voor het MER tijdens OMV-procedure

Volgens het BVR van 17/02/2017 betreffende nadere regels voor de milieueffectrapportage over projecten en voor de omgevingsveiligheidsrapportage voorafgaand en tijdens de omgevingsvergunningsprocedure zijn minstens volgende adviesinstanties noodzakelijk:

- 1° de deputatie van de provincie of de deputatie van de provincies, waarop het voorgenomen project milieueffecten kan hebben;
- 2° het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of het college van burgemeester en schepenen van de gemeenten waarop het voorgenomen project milieueffecten kan hebben;
- 3° De volgende relevante bevoegde instanties van de Vlaamse Overheid:
 - a) het Agentschap voor Natuur en Bos als:
 - voor het voorgenomen project een passende beoordeling vereist is;
 - het voorgenomen project aanzienlijke effecten zou kunnen hebben op de biodiversiteit;
 - b) de Vlaamse Milieumaatschappij als:
 - voor het voorgenomen project een watertoets vereist is;
 - het voorgenomen project aanzienlijke effecten zou kunnen hebben op de water- of luchtkwaliteit;
 - c) het Departement Mobiliteit en Openbare Werken als:
 - voor het voorgenomen project een mobiliteitsstudie vereist is;
 - het voorgenomen project aanzienlijke effecten zou kunnen hebben op de mobiliteit;
 - d) de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) als:
 - voor het voorgenomen project een mogelijke impact zou kunnen hebben op gronden waarop volgens het Grondeninformatieregister van de OVAM een oriënterend bodemonderzoek werd uitgevoerd met als conclusie dat verdere maatregelen voor de behandeling van de bodemverontreiniging noodzakelijk zijn of een beschrijvend bodemonderzoek werd uitgevoerd;
 - e) het agentschap Zorg en Gezondheid als:
 - het voorgenomen project aanzienlijke effecten zou kunnen hebben op de gezondheid van de mens;
 - f) het Agentschap Onroerend Erfgoed als:
 - het voorgenomen project aanzienlijke effecten zou kunnen hebben op het landschap, de stoffelijke goederen of het cultureel erfgoed, met inbegrip van het architectonisch en archeologisch erfgoed;

De administratie bevoegd voor veiligheids- en milieueffectrapportage kan daarenboven advies vragen aan die instanties waarvan ze het advies nuttig acht afhankelijk van de ligging en de mogelijk te verwachten aanzienlijke effecten van het voorgenomen project op.